УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 126. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ЛИПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 8, 1969 No. 126. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 7 липня 1969 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПЕРЕВІВ „великий кінець тижня" в своїй віллі, в Кі Віскейні на Флориді та, частинно, на Багамських островах, приготовляючись до своєї подорожі на Далекий Схід і до Румунії. Проголошено, що він зупиниться найдовше в Бангкоку, столиці Таї (Сіяму), бо 3 дні. Ніксон не поїде цим разом до Південного В'єтнаму. В минулу неділю 6 липня Президент вернувся вже до Вашингтону.

УРЯД НІКСОНА СПРИЯЄ якнашвидшій інтеґрації шкільництва — заявив пресовий секретар президента Ніксона Роналд Зіґлер. Він відчитав журналістам заяву, в якій боронив становище Уряду в справі ліквідації расової сеґреґації в шкільництві. Муринські лідери, білі ліберали й Крайова Виховна Асоціяція критикували останній розпорядок секретарів освіти й справедливости, в якому дозволено не переводити обов'язково шкільної інтеґрації до вересня ц. р. в тих школах, які мають поважні адміністраційні чи виховні проблеми — брак будинків, кляс, вчителів і т. п. Муринські й ліберальні кола добачили в тому розпорядку підтримку для прихильників збереження расового поділу в школах.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ ВІДКЛИКАЛИ заборону висилати зброю до Перу й Еквадору, після того, як виявилося, що ті дві південно - американські держави готові разом із Чіле взяти участь в конференції, яка устійнила 6 правила щодо риболовлі в прибережних водах. Конфлікт з тими державами виник внаслідку їх самовільної конфіскації американських рибальських човнів.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ СКРЕСЛИЛА з пред'явленого урядового бюджетового прелімінаря 2 більйони долярів, передбачених на досліди нових родів біологічної та бактеріологічної зброї. Зате залишено дальших 20 більйонів дол. на досліди інших нових родів офенсивної і дефенсивної зброї.

28-РІЧНИЙ СТОКЛІ КАРМАЙКЕЛ ЗРІКСЯ свого „почесного титулу прем'єра" так званих чорних пантер, себто екстремної лівої муринської організації, й формального головства в організації „Студентський не-насильницький координуючий Комітет". Насправді та „не-насильницька" організація відзначилась цілою низкою насильницьких актів, а сам Кармайкел, який їздив був на Кубу й до Москви, проповідував „чорну революцію". Коли ті злочини стали надто голосні — Кармайкел утік до Ґвінеї, де він буцім-то студіює в тамошньому чорному університеті. Він закидає своїм недавнім однодумцям „догматизм" і таврує їх союз з білими лівими лібералами.

УРЯД ПРОПОНУЄ оподаткувати відсотки від так званих муніципальних бондів, що їх випускають стейти і повітові чи міські власті. Деякі власники таких бондів отримують великі суми у відсотках — вони вільні від плачення податку від такого прибутку та навіть від зголошування того прибутку в податкових зізнаннях. Віце - президент Спіро Еґню буцім-то не погоджується з Департаментом скарбу в цій справі й боронить непорушности та неоподатковування відсотків від бондів.

В НЮ ЙОРКУ АРЕШТУВАЛИ були наприкінці минулого тижня 6 жінок, які демонстраційно розкидували на площі перед Рокефеллер-центром при 5 Евню кусні актів, що їх пограбували в одному рекрутаційному центрі міста, куди вони вламалися були, по-вандальськи зруйнували внутрішнє влаштування й знищили всі тамошні акти. Ці „геройки" голосно чванилися своїм ділом. Аґенти Еф-Бі-Ай записували й опісля арештували жінок.

У СВІТІ

В ІТАЛІЇ КРИЗА УРЯДУ: прем'єр Маріяно Румор зголосив димісію уряду, існуючого від грудня мин. року, після того, як 4 міністри з Соціял - демократичної партії, що була в урядовій коаліції з Християнсько-демократичною партією, виступили з уряду. Виступ тих соціялістичних міністрів була наслідком розколу серед соціялістів. Після того, як у партійному проводі здобули більшість ліві, що схилялись до тіснішої співпраці з комуністами, ЦК соц.-партії відкинув компромісовий внесок голови партії й міністра закордонних справ Пієтра Ненні. Тоді Ненні негайно зрікся головства партії і заявив, що зриває взагалі з політикою. Італійський президент Джузеппе Сараґат доручив Руморові тимчасово продовжувати урядування.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ЗАСУДИЛА наприкінці минулого тижня одноголосно Ізраїль за його адміністраційні й політичні розпорядки, які змінюють характер колишньої арабської східньої частини окупованого Ізраїлем Єрусалиму. Ізраїльський амбасадор заявив, що Ізраїль не підпорядкується резолюції ОН, яка закликала Ізраїль припинити дальшу уніфікацію Єрусалиму. Це було вперше, що ЗСА не стримались від голосування, а солідаризувалися з усіма іншими членами Ради Безпеки ОН в засудженні Ізраїлю.

У НАЙРОБІ В КЕНІЇ ЗГИНУВ 38-річний міністер фінансів Том Боя. Коли він виходив з аптики, під'їхало на вулиці авто з трьома мужчинами, один із них вискочив і кількома револьверовими стрілами вбив названого міністра, вскочив в авто і мерщій від'їхав. Припускають, що це був наслідок міжплемінних порахунків. Вбитий Том Боя належав до найбільш впливових і популярних провідників Кенії.

ФРАНЦУЗЬКИЙ КАРДИНАЛ ЖАН ДАНІЄЛЬ виступив в обороні авторитету Папи й Ватиканської церковної адміністрації проти атак збоку ліберальних духовників. Загально вважають, що це був безпосередній виступ проти бельгійського кардинала Лео Стьюенсенса за гостру критику Ватиканської Курії і за критику становища Папи в справах целібату духовників і контролі народин. Названий французький кардинал проголосив обширну статтю на сторінках католицького тижневика „Ля Круа". В цьому тижні відбувається в Швайцарії з'їзд католицьких єпископів, на якому має промовляти також кардинал Стьюенсенс.

КОМУНІСТИ НА ПАРИЗЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ знову заперечили значення останніх примирливих жестів ЗСА і Південного В'єтному. Голова північно - в'єтнамської делеґації Хуан Туї вернувся в минулу суботу з своєї подорожі до Північного В'єтнаму, при чому подорозі він нараджувався з Чу Ен-ласм у Пейпінгу і Алексєєм Коєиґіним у Москві. Він заявив по повороті до Парижу, що відкликання 25.000 американського війська з В'єтнаму, це трюк для обдурення американських громадян, без ніякого значення на воєнному фронті у В'єтнамі.

АСТРОНАВТИ „АПОЛЛО 11" ПЕВНІ УСПІХУ ЇХНЬОЇ МІСІЇ НА МІСЯЦЬ

Гюстон, Тексас. — Усі три астронавти, які становитимуть залогу космічного корабля „Аполло II", яким вони вже 16-липня цього року будуть випущені в космос з місією осісти на поверхні Місяця і повернутись на Землю: Ніл А. Армстронґ, полковник авіяції Едвін Е. Алдрін та полковник авіяції Майкл Коллінс впевнені, що їхня місія матиме повний успіх. Свою певність у цьому відношенні вони висловили під час їхньої останньої перед відлетом на Місяць пресової конференції, що відбулася тут в Осередку космічної програми з людською залогою минулої суботи, 5-го липня. Конференція відбулася у відповідній залі і всі три астронавти були на сцені в своєрідному шатрі, з якого вітер повівав від них на залю, щоб в той спосіб забезпечити їх перед евентуальним вірусом від приявних, що могло б вплинути на їхнє здоров'я та перешкодити в плянованій місії. Відповідаючи на запити кореспондентів, астронавти між інших заявили, що материній корабель, який їх повезе на Місяць і опісля кружлятиме довкола Місяця в очікуванні на них та поверне їх назад на Землю, називатиметься „Колюмбія", нав'язуючи до такого корабля з фантастичної повісті Джулія „Верна з-перед 100 років, а місячний модуль, що в ньому два з них осядуть на поверхні Місяця і опісля повернуться до материного корабля, називатиметься „Орел" („ігл"), що є в американському гербі. Першим вступить на поверхню Місяця цивільний командант експедиції Н. А. Армстронґ, а за ним зійде по драбинці із місячного модуля полк. Алдрін. Полк. Коллінс залишиться в „Колюмбії", що кружлятиме довкола Місяця. Армстронґ і Алдрін перебудуть дві години і 40 хвилин на поверхні мімсяця. Вони насамперед випробують, чи можуть вдержати баланс і ходити, бо сила притягання місяця шість разів менша від такої сили Землі. Опісля вони плянують віддалитись від свого „Орла" на яких 50 до 70 стіп, або й більше, якщоб зайшла така потреба. Вони візьмуть зі собою з поверхні Місяця около 100 фунтів поверхні і плянують там залишити американський прапор, таблицю із написами послань найвидатніших провідників теперішнього світу і таблицю з таким написом: „Тут уперше ступила нога людей з пляњети Землі на Місяць в липні 1969 року по Христі. Ми прибули в мирі для всього людства". Астронавти спідню частину свого „Орла" залишать на Місяці, а верхню в орбіті Місяця, получившись з „Колюмбією". Поворот на Землю передбачений на 24-го липня. Після того вони повних три тижні будуть під гострою карантанною та переходитимуть всілякі перевірки, головно для безпеки, щоб з Місяця вони не привезли яких інфекційних мікробів, проти яких людство не має засобів. Таку саму перевірку переходитиме їх „багаж" з Місяця. Щойно після того привезені з ними частинки поверхні місяця будуть розділені між різні науководослідні установи світу, в яких перевірятиметься склад тієї поверхні, її вік, виникнення тощо. Астронавтів при їх повороті на Землю зустріне президент Ніксон.

У В'єтнамській війні далі назагал спокійно

Сайґон. — Під кінець минулого тижня ворог обстріляв 43 військові станиці рідким ракетним і мінометним вогнем, — одна ракета впала й на передмістя Сайґону, не спричинивши ніяких шкід. Але це не було довге й систематичне бомбардування і ніде не було атак наземними комуністичними військами. Таким чином від 19 червня ц. р. розпочалося „затишшя", про яке згадував на своїй пресовій конференції в четвер минулого тижня державний секретар Вілліям Роджерс. Ситуація далі не з'ясована: американські керівні політичні і військові кола, ані південно-в'єтнамські, не знають, чи ворог пляново обнизив бойові дії з політичних причин, маючи замір створити відповідну атмосферу для ділових переговорів та вможливити Америці дальше відкликування війська із В'єтнаму, чи це тільки нова „передишка", після якої комуністи перейдуть до якогось нового драматичного наступу. Представники Північного В'єтнаму й В'єтконгу на Паризькій конференції заперечують, наче б у В'єтнамі взагалі настало затишшя та говорять з очевидних пропаґандивних цілей, про „посилювання війни" — американцями. Недалеко порту в Сайґоні вантажний корабель Вільного Китаю затонув, наїхавши на підкинену комуністами міну.

Европейська Економічна Спільнота буде переговорювати з Британією

Париж. — З усіх столиць шістьох західньо-европейських членських держав Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) повідомляють, що осінню цього року, після парляментарних виборів в Західній Німеччині, що відбудуться 28 вересня ц. р., розпічнуться переговори у Брюсселі з Британією про її приступлення до тієї великої західньо-европейської економічної організації. Припускають, що ті переговори, попереджені дипломатичними розмовами почнуться в листопаді ц. р. Франція, яка двічі заклала „вето" проти участи Британії в ЕЕСпільноті, ставиться тепер, буцім-то у принципі прихильно до поширення Европейської Економічної Спільноти і не зголошуватиме формального „вета", як це робив двічі де Ґолль у відношенні до Британії, але й не зобов'язалась ще до згоди на британське членство. Французький президент Жорж Помпіду заявив під кінець минулого тижня західньо-німецькому міністрові закордонних справ Віллі Брандтові, який відвідав Париж, що він сприяє переговорам з Британією, але солідаризується з прем'єром Жаком Шабан-Дельма, що поширення членства ЕЕСпільноти повинно „скріпити", а не послабити" ту організацію. Бажання приступити до неї зголосили також Ірляндія, Норвегія і Данія. Перші розмови поведе британський амбасадор в Парижі Крістофер Сомс з французьким міністром закордонних справ Морісом Шуманом, якого вважають за прихильника політично й економічно з'єднаної Европи.

„Довгий кінець тижня" приніс розвагу, але й криваве жниво

Ню Йорк. — Триденний „кінець тижня" сполучений з Святом Незалежности 4 липня ц. р., втішався назагал гарною погодою і тому мільйони осіб користувались пляжами над обома океанами та над озерами й відпочинком в горах чи на відвідинах у приятелів. Проте, як щороку, згущення моторового руху на всіх американських шляхах і необережність водіїв, які надмірно „спішилися" до своїх цілей, знову довели до страхітливої суми 578 осіб вбитих, почавши від 6-ої год. пополудні в минулий четвер та закінчивши північчю з неділі на понеділок. Статистика не подає кількости ранених. Найбільші дві автомобільні катастрофи сталися в Гонолюлю і Каліфорнії: в кожній із них згинуло по 6 осіб. У Ню Йорку 4 особи згинули в автомобільних катастрофах, а один 16-річний юнак згинув від вибуху штучних вогнів, якими він грався. Велика катастрофа навістила Клівленд і його околицю, коли в минулу п'ятницю, 4-го липня, о год. 8 вечером несподівано, заледве в 15 хвилин після заповідження через радіо, що треба очікувати хуртовини, вдарив гураґанний вітер із силою 100 миль на годину. Коло 120 човнів на озері Ірі везли коло 200 прогулянківців. Дотепер ще не підраховано, скільки врятувалися та скільки згинули. В Еджвотер-парку в Клівленді згинуло 8 осіб, здебільша молодь, притолочених деревами, що ламались під ударом гураґану. Дві особи згинули, коли хотіли добути авто з електричних проводів, які впали на нього. Зате не було ніяких нещасливих випадків у згущеній летунській комунікації.

СТЕМФОРДСЬКА ДІЄЦЕЗІЯ СПІЛЬНО З ГРОМАДОЮ ОРГАНІЗУЮТЬ ПАЛОМНИЦТВО ДО РИМУ НА ПОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ СВ. СОФІЇ

Преосв. Йосиф Шмондюк Єпископ Стемфорду

Ню Йорк. — Стемфордська Дієцезія Української Католицької Церкви зі своїм Владикою Преосв. Йосифом Шмондюком організує масове поломництво до Риму на торжественне посвяченн яновозбудованого собору св. Софії 28-го вересня і в тій цілі уповноважений Владика Шмондюк в організації цього поломництва, всч. о. Богдан Смик з Ютики, порозумівся з представниками громадських організацій і установ, щоб організацію такого паломництва перевести і відбути спільно. Як відомо, чину посвячення собору св. Софії довершить вселенський Архиєрей Папа Павло VI. Справа спільної організації паломництва на це торжество зі Стемфордської дієцезії була предметом окремих нарад, що їх відбув уповноважений Преосв. Владики Шмондюка о. Богдан Смик з представниками громадянства в Ню Йорку минулого вівтірка, 1-го липня. В нарадах, крім о. Богдана Смика, взяли участь: голова Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Великого Ню Йорку мец. Роман Гуглевич, репрезентант Товариства за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви, його скарбник дир. Ярослав Пастушенко, який вже раніше започаткував акцію організації такого паломництва з уповноваження Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви, Антін і Віра Шумейки, подорожна аґенція яких оформлюватиме всі зв'язані з поїздкою формальності та подбає про найкращі умовини поїздки і побуту в Римі, мґр. Ярослав Щербанюк та інші. Преосв. Владика Шмондюк та організатори паломництва сподіваються, що зі Стемфордської дієцезії виїде до Риму на посвячення собору св. Софії кілька винайомлених літаків. Подробиці різних катеґорій паломництва та зв'язаних з цим коштів будуть встановлені і подані до загального відома вже в найближчих днях. Паломництво відбуватиметься під протекторатом Преосв. Владики Шмондюка та під фірмою Української Католицької Церкви — Стемфордська Дієцезія, Т-ва за патріярхальний устрій УКЦеркви та Апостольства Молитви, в порозумінні та при співпраці інших релігійних і громадських установ.

Як уже широко інформовано, організацію паломництва на цю врочистість до Риму інтенсивно ведуть уже Архидієцезія УКЦеркви у Філядельфії з ініціятиви і під протекторатом ВПреосв. Митрополита Амвросія Сениšина та Дієцезія св. о. Микола в Чикаґо під протекторатом Преосв. Владики Ярослава Ґабра.

На зборах партійного активу в Києві постановили „підвищити політичну пильність комуністів"

Київ. — У кінці червня відбулись „збори партійного активу Києва та Київської області", в яких взяли участь 2 200 найбільш вишколених партійців. З доповіддю виступав перший секретар ЦК КП УССР і член московського Політбюра П. Шелест, а учасники „неодноразово переривали її бурхливими оплесками". У наперед написаних резолюціях збори винесли заклик, щоб „трудящі успішно виконували державні пляни і завдання четвертого року п'ятирічки", що, мовляв, необхідне „у боротьбі за торжество комунізму". Партійні Збори схвалили політику ЦК КПСС, як зовнішню, так і внутрішню, а їх учасники виявили повне незнання того, що ділось на нараді 150 комуністичних партій і поплентачів у Москві. „Молодь України" з 29 червня сповіщала, що, на думку партійного активу і П. Шелеста, „нарада комуністичних партій є великим успіхом комуністичного, робітничого і всього визвольного руху". У постановах активістів особливо підкреслена їх настороженість і войовничість проти усіх проявів визвольного руху в Україні, який комуністи трафаретно намагаються приписувати „підступам міжнародної реакції": „На зборах зазначалось, що тепер, коли головна ставка імперіялізму робиться на підрив згуртованості антиімперіялістичних сил, одним з головних завдань партійних організацій є непримиренна боротьба з ворожою ідеологією, рішуче викриття підступів міжнародної реакції, нищівна відсіч будь-яким проявама ревізіонізму, поліпшення комуністичного виховання членів партії і всіх трудящих, підвищення їх політичної діяльности". У резолюції поставлена вимога і до самих авторів резолюції: „поліпшувати комуністичне виховання членів партії", себто самих комуністів. Багато промовців, наслідуючи останні заяви Брежнєва, виступали проти комуністичного Китаю.

Роджерс: відвідини Ніксона в Румунії не зіпсують взаємин ЗСА з СССР

Вашинґтон. — Державний секретар Вілліям Роджерс заявив на своїй пресовій конференції в минулу середу 2 липня ц. р., що Совєти були повідомлені про відвідини президента Ніксона у Румунії перед оприлюдненням тієї події і що ЗСА запевнили Москву, що ті відвідини не є протисовєтським актом. Роджерс ствердив, що Совєти не бачать у тих відвідинах перешкоди, щоб розпочати з ЗСА переговори про обмеження офенсивних і дефенсивних родів зброї, дармащо Москва ще не дала відповіді на американську пропозицію, щоб ті переговори розпочати з кінцем цього місяця.

З інших заторкнених на тій пресовій конференції справ — державний секретар Вілліям Роджерс заповів відновлення дипломатичних взаємин з Камбоджею.

Рокефеллер закінчив поїздку по Латинській Америці

Ню Йорк. — В неділю 6 липня ц. р. губернатор Рокефеллер повернувся до Ню Йорку, закінчивши четверту туру своєї поїздки по країнах Латинської Америки, що її він відбув на доручення през. Р. Ніксона з метою встановити актуальну ситуацію в латино-американських державах і їхні потреби та вимоги у відношенні до ЗСА. Під час зустрічі з журналістами на нюйоркському летовищі, Рокефеллер заявив, що протестні демонстрації, організовані в деяких країнах Латинської Америки проти його поїздки різними, здебільшого лівими елементами, доводять конечність основних змін у політичних й економічних взаєминах ЗСА з латино-американськими державами. Прибув Рокефеллер до Ню Йорку з останньої зупинки у своїй поїздці — з Бриджтавну в Барбадосі. Він заявив ще журналістам, що протягом найближчих тижнів приготує докладне звідомлення про перебіг і вислідн своєї поїздки, як також свої рекомендації щодо дальших заходів ЗСА в Латинській Америці і що передасть це звідомлення през. Ніксонові в серпні цього року. Звідомлення охоплюватиме багато питань і справ з різних ділянок політичного і суспільного життя, але Рокефеллер відмовився подавати про ці справи докладніші інформації, мовляв, президент Ніксон не дуже був би радий читати це звідомлення в пресі, ще заки воно буде йому доручене. Під час приїзду Рокефеллера на Міжнародне летовище в Ню Йорку, група осіб, здебільша із кіл т. зв. Нової лівиці, пробувала демонструвати проти Рокефеллера, але ж поліція перешкодила їм.

ЛІТНІЙ СЕЗОН НА СОЮЗІВЦІ ПОЧАВСЯ БАГАТЬОМА ІМПРЕЗАМИ ТА МАСОВОЮ УЧАСТЮ МОЛОДІ

Союзівка, Керґонксон. — Цьогорічний вакаційний сезон на цій оселі Українського Народного Союзу почався формально під час зв'язаного зі Святом Незалежности минулого кінця тижня багатьома культурно-розваговими імпрезами і масовою участю в них нашої молоді. Свято Незалежности відзначено короткою імпрезою в його навечір'я в четвер 3-го липня, як учасники дівочого табору під проводом п. Зиновії Періг влаштували „Ніч під Івана Купала". Опісля була забава. В саме Свято Незалежности в п'ятницю 4-го липня відбувся великий гостинний концерт хору „Сурма" з Рочестеру під управою п. Євгена Пасіки. В суботу, 5-го липня, великою атракцією був концерт дівочого терцету „Троянди" (Л. Мороз, Х. Гарасовська та Л. Дербуш) з Торонта. Крім згаданого терцету, в концерті виступив скрипаль проф. Мирон Шиян з Клівленду при фортепіяновому акомпаніяменті проф. Ірини Заячківської-Гаврилюк. Того ж дня під час забави обрано першу в цьому році красуню тижня, що нею стала панна Люба Дербіш, студентка університету Йорк в Торонті, член дівочого терцету „Троянди". Управителі та старші гості Союзівки з найбільшими похвалами висловлюються про прикладну поведінку нашої молоді під час того довгого кінця тижня на Союзівці.

Дівочий терцет „Троянди" (зліва доправа): Л. Мороз, Х. Гарасовська та Л. Дербуш.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Історія повторюється

Видатний американський коментатор Джан Чемберлен провів кілька днів тому у синдикованій статті п. н. „Тимчасовий уряд" цікаву паралелю між тактикою большевиків у Польщі під кінець другої світової війни і теперішньою їх тактикою у В'єтнамі. Коли совєтські війська зайняли частину корінної Польщі, то Сталін негайно покликав до життя „тимчасовий", створений у Москві, так званий Люблинський уряд і переконав Рузвелта й Черчілла у Ялті, щоб вони визнали „коаліційний" уряд, який мав би постати з „компромісу" отих сталінських ставленців і членів польського екзильного уряду в Лондоні. Комуністам удалося намовити політичного емігранта Станіслава Міколайчика прийняти пост віце - прем'єра і міністра хліборобства в „коаліційному" уряді з комуністами. Але вже 1947 року Міколайчик утік з Польщі, щоб — як сам він висловився — „не дати себе зарізати, як барана".

Чемберлен вважає, що таку саму тактику повторює тепер Москва: вона продиктувала Північному В'єтнамові й В'єтконгові проголосити „тимчасовий уряд", з розрахунком на те, що Америка погодиться, як свого часу погодилася щодо Польщі, на „коаліцію" того підпільного комуністичного псевдоуряду з нинішнім урядом в Сайгоні. Існує тільки сумнів, чи президентові Південного В'єтнаму Нгуєнові Ван Тіє у невідхильному скомунізуванні Південного В'єтнаму вдасться врятувати свою голову так щасливо, як це вдалося Міколайчикові.

Ми, українці, маємо власний досвід із „коаліційними" урядами з участю комуністів. Адже українські ліві есери повірили свого часу у „співпрацю" з большевиками і в свою участь у „коаліційному" уряді УССР — і всіх їх винищено. А Володимир Винниченко поїхав був з Відня в Україну, щоб стати „віце - прем'єром" в харківському уряді, і мерщій втік назад до Відня, проголосивши після того одвертого листа до міжнародних соціялістів із гіркими жалями на московських комуністів.

Пам'ятаючи пресумні прецеденти з американською закордонною політикою, наставленою на мир і співіснування з Москвою, можна слушно поділяти острах Джана Чемберлена, чи задля „святого спокою" з доморослими лібералами - неоізоляціоністами президент Ніксон не погодиться на створення „коаліційного" уряду в Південному В'єтнамі, який стане могилою в'єтнамської свободи.

Непереможні сили

Совєтська преса заповнена самохвальними заявами ЦК КПСС про те, з яким „великим успіхом" закінчились у Москві наради 75 комуністичних партій. Щоправда, в офіційному комюніке, надрукованому в „Правді", сказано про „деякі труднощі, які існують у міжнародному комуністичному русі", але комунізм, мовляв, таки переможе в усьому світі.

Представники 14 партій повернулися з Москви до своїх країн, склавши ще в Кремлі заяви про те, що вони не схвалюють різних заходів ЦК КПСС, особливо ж нападу на Чехо - Словаччину та переслідування інтелектуалістів в СССР. Лише провідники типу Ульбріхта із Східньої Німеччини або Каштана з розколеної канадійської комуністичної партії далі сліпо притримуються московських вказівок. Більшість учасників московських нарад стала на становищі, що кожна „братня комуністична партія повинна враховувати національні особливості". Іншими словами, це вже певна поступка комунізму національним стремлінням, які наростають всюди. Найбільш маркантним прикладом того, що насправді діється в комуністично - сателітних країнах, є тепер не лише Чехо - Словаччина, де робітники бойкотують комуністичний промосковський режим; преса приносить вістки про те, що президент Р. Ніксон відвідає Румунію, і то на запрошення румунського уряду, який останніми роками чинить явний опір московським намірам централізувати провід. Ще важливіші речі діються у вільнолюбній Угорщині. Там уже рік провадиться економічна реформа, яка децентралізує керівництво господарством, дає змогу значно більше виявляти ініціятиви на місцях, сприяє пожвавленню торгівлі і наростанню почуття незалежности у громадян. Москва знає про це, як інформував „Ню Йорк Таймс" з 30 червня, але не наважується кинути свої війська на Угорщину. Непереможні сили поневолених народів роблять і будуть далі робити своє, незалежно від зовнішніх вивісок.

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД

Париж. — Через два дні після заприсяження нового президента покликано прем'єра, який негайно склав новий, поширений уряд: в попередньому було 31 міністерство із секретаріятами, а тепер є їх разом 38. Нова екіпа має перед собою сто днів, тобто три місяці вакаційного періоду для підготови пляну дії, зокрема в пекучих ділянках — фінансовій і соціяльній. Тож перед вереснем не слід сподіватися нічого великого. Але вже можна проаналізувати склад нового кабінету, що говорить про деякі наміри нового президента та його ситуацію.

Французька преса вважає, що Жорж Помпіду, передбачаючи склад свого уряду, мав на увазі і зміни, і тяглість ґоллістської політики. А що ґоллізм спирався на особі, то й далі ролю гратимуть особисті прикмети людей, оскільки в основі ґоллізму лежить прагматизм, а не ідеологія чи партійна програма. Ця засада відбилася в особі прем'єра: він — ґолліст ще з часів підпілля, перший уповноважений де Ґолля на Францію, ще тоді, мавши 25 років, отримав рангу генерала. Спортовець (англійські часописи б'ються, щоб здобути його знимку як капітана французької команди раґбі), людина життєрадісна, приємної зовнішности. Політик, що поєднує в собі традиції IV і V Республік і зберіг контакти з усіми політичними середовищами, отже був ідеальним головою Національної Асамблеї.

При складанні уряду виявилась трудність зрозумілого характеру: Жорж Помпіду обіцяв поширити вахляр міністрів поза коло урядової партії і мусів слова дотримати. Але ґоллісти тут ставили спротив, мавши свого президента й нечувану більшість у парляменті, що склалася минулого року, коли вибори проходили під тиском подій „травневої революції", червоних і чорних прапорів. На знак протесту проти притягнення до уряду центристів і „незалежних", яких дехто вважав „зрадниками де Ґолля" (група Жіскар д'Естена), вийшли з уряду такі постаті як Капітан, Мальро й Кув де Мюрвіль. Але, щоб зберегти тяглість твердої й традиційної лінії де Ґолля, щоб ґарантувати цю лінію, залишився М. Дебре. Він отримав теку міністра збройних сил, що явно не відповідає його с п е ц іяльності. Ішлося тут про затримання його в уряді саме для ґарантії, що підкреслено титулом „державного міністра".

На 18 міністрів — одинадцять чистої води ґоллісти, чотири з групи жіскардівців, три з центральної групи Проґресу й Модерної Демократії (між ними старий Плевен). Таким чином можна сказати, що Помпіду дотримав слова, коли обіцяв, що вийде поза коло самої ґоллістської партії (ЮДР).

Уряд міцно зачеплений за центр. Двадцять державних секретарів розподілено приблизно за цим же ключем. Це здебільша молоді посли, які можуть виконувати державно - секретарські функції, не зрікаючись своїх мандатів, чого конституція вимагає від міністрів.

Жіскар д'Естен отримав теку міністра господарства й фінансів. Це легко можна було передбачити, хоч усі говорили, що в теперішній кризовій ситуації це міністерство віддадуть А. Піне, людині, яка вже раз врятувала франк і до якої широкий загал має довір'я. А від довір'я залежить дуже багато. Основна бо проблема всякої кризи — криза довір'я. Загал боїться девальвації і витрачає гроші приспішеним темпом, що збільшує внутрішню консумпцію і зменшує експорт. Таким чином зовнішній дефіцит Франції катастрофічно зростає і загрожує цілковитим спорожненням підвалів Д е р жавного Банку.

А. Піне відмовився найперше тому, що має 78 років. Але й тому, що передбачає драконівські обмеження, щоб привернути позицію франка. Жіскар д'Естен буде гнучкішим в обмеженнях і програму оздоровлення економіки розкладе на довший час. Але він в основному за жертви збоку загалу. Тому кілька років власне подався до димісії з посту міністра фінансів, передбачаючи „перегрівання" господарської машини, хоч і не передбачав „травневої революції".

З дальших змін слід відмітити дві. Перша — в закордонній політиці. І Кув де Мюрвіль, і М. Дебре були тільки виконавцями напрямних де Ґолля. Опозиція називає їх злобно людьми без власного обличчя. Моріс Шуман, що тепер прийшов на цей пост, эданий ґолліст і визначна індивідуальність. Хоч і як поет в'яже кожну індивідуальність, не може бути сумніву, що М. Шуман виявить свої переконання, що треба наблизитись до Америки, зокрема після заяв президента Ніксона. Як антикомуніст і великий знавець національних проблем СССР, він — хоч і не перекреслить політики коекзистенції — не вестиме її наперекір Америці. Він також пом'якшить відносини з европейськими п а р тнерами: напевно поліпшить відносини з Західньою Німеччиною і доведе до вступу Великобританії до Европейської Економічної Спільноти.

Лишився дотеперішній міністер внутрішніх справ, але відійшов міністер освіти — Едґар Фор. Ж. Помпіду вважав його занадто ліберальним, хоч завдяки цьому „лібералізмові" в університетах — за малими виїмками — панує спокій, матуральні іспити проходять нормально. На його місце прийшов Ґішар, близький приятель президента. Це значить, що Жорж Помпіду сам близько братиме участь у розв'язуванні проблем цієї ділянки. Але це також означає, що тут буде певне загострення. Та не слід передбачати реакційних потягнень, спроб завернути назад. Минулорічні події показали, що Помпіду має вичуття діялогу, розуміє, що колеса історії повернути назад не можна.

Свою вимову має також ве-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Ільницький

МОСКВА ЧИ ПЕЙПІНГ?

У зв'язку з російсько-китайським конфліктом серед українців щораз частіше можна почути запит: а на кого нам орієнтуватись — на Москву чи на Пейпінг?

Політика орієнтацій в нашій історії не нова. Вона має за собою столітню традицію і досвід, але для насвітлення нашої теми вистачить, коли пригадаємо деякі події з часів першої світової війни. Знаємо, що вже в перших її днях наші провідники в Києві (а були між ними також М. Грушевський і С. Петлюра) закликали український народ льояльно виконувати свої обов'язки супроти „свого" уряду. Тим часом галицькі українці устами своїх парляментаристів висловили вірність урядові у Відні, сполучаючи її з надією, що участь українців у війні по стороні Австрії принесе справедливу розв'язку українського питання.

Для порівняння варто пригадати, що подібні орієнтації мали також поляки, територія яких була розділена на три окупації — російську, пруську і австрійську. Роман Дмовський, лідер польської соціял-демократичної партії, став по стороні Москви, а Йосиф Пілсудський, лідер соціялістів — по стороні Австрії. Але, як каже латинська приказка, „коли двоє роблять те саме — воно не є те саме". Політика польських і українських орієнтацій була подібна, але не була така сама. Р. Дмовський став по стороні Росії не з думкою про льояльність супроти імперії, а як лідер нації, яка була готова стати партнером Росії у війні проти Австрії і Німеччини, при чому він уявляв собі Польщу, як меншого, але суверенного партнера того альянсу. Дмовський ішов на союз з Росією на те, щоб зробити з нього інструмент польської визвольної політики.

Те саме робив Йосиф Пілсудський по другій стороні воєнних барикад. Він ішов з Австрією проти Росії, але за ціну відбудови незалежности польського народу.

Як бачимо, обидва народи — український і польський — виступили на початку війни з російською і австрійською орієнтаціями, але одна одній не була рівна. Поляки орієнтувались на Росію і Австрію, як на потенційних союзників у їх боротьбі за самостійність, а українці орієнтувались на обидві імперії, як її льояльні громадяни, не виступаючи як окремий чинник із своїми власними цілями. Наслідки були такі, що Росія з одного, а Австрія і Німеччина з другого боку вже на початку війни проголосили самостійність польської держави, як одну з цілей війни, а у відношенні до України ті самі держави, і зокрема Росія, застосували терор. У Києві виарештувано українських провідників, а з приходом росіян до Львова переведено в Галичині масакру української інтеліґенції.

Наслідки польських орієнтацій були успішніші, ніж українських тому, що поляки виступали з позиції сили. В Австрії вони мали великі впливи в Галичині. Їх аристократія цілком опановувала галицьку політичну сцену. Поляки були намісниками Галичини, мали абсолютну більшість в автономному соймі у Львові, мали в своїх руках адміністрацію краю і в значній мірі господарство. У Відні поляки були міністрами (був час, коли були й прем'єрами), мали широку парляментарну репрезентацію, були на дипломатичній службі і мали поважні впливи у війську і в культурному житті.

Поляки були сильні також в російській та пруській займанщинах. Але найсильнішим їх атутом була національна і політична свідомість народних мас, які прагнули до відбудови державности. Мавши такий народ за собою і поважні впливи в адміністрації, економіці і культурі всіх трьох займанщин —польські лідери могли виступати з позиції сили у відношенні до всіх трьох окупаційних потуг. Знаючи про це, ні одна з тих держав не відважилася під час війни поставити проти себе польський народ. Кожна з них давала йому обіцянки.

В Україні було інакше. В Росії ми не мали впливів ані на низах ані на верхах. Інтеліґенції було мало, а фахівців для державного будівництва ще менше. А найважливіше — ми не мали національно-свідомих народних мас. Бажання бути державним народом щойно зароджувалося.

Дещо краще, але не багато, було в Галичині. Ми мали вироблених парляментаристів у Відні, динамічне представництво у львівському соймі — але народ був неосвічений, економічно бідний і національно невироблений. І тому українські політики ані в Києві ані у Львові не могли виступити у війні з позиції сили. Ні Росія, ні Австрія не рахувалися з нами, як з чинником, який може заважити на висліді війни. І саме тому могли дозволити собі на терор супроти народу та його інтеліґенції.

Висновок з цього на нинішню міжнародну ситуацію такий: нам не треба орієнтуватися ані на Москву, ані на Пейпінг. Наша єдина орієнтація — на Київ, отже на власний народ. Коли будемо мати силу і бажання бути собою, проблема нашої політичної орієнтації буде дуже простою, бо буде двосторонньою. На нас звернуть увагу і ближчі і дальші сусіди, будуть рахуватися з нашою думкою і становищем. В такій ситуації роля наших політиків буде простіша і вигідніша, бо вони можуть говорити з позиції сили, яку — в рішальний момент — кинуть туди, куди це буде найдоцільніше для українського національного інтересу.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло Данилюк

ГІСТОПЛЯЗМОЗА

II.

Пригадаймо з попереднього тижня, що гістоплязмоза — це грибкова інфекційна недуга, яка дістається в людину з пороху, що його вона вдихає з повітря. Такий порох підноситься з землі, несучи в собі грибки, що розмножуються у великій кількості при наявності кишкових відпадків птиць. Самі птиці на гістоплязмозу не хворіють, але їх відпадки мають такий хемічний склад, що сприяє розмноженню грибка.

Типовий випадок гострого запалення на базі грибка гістоплязмози характеризується болями цілого тіла, сильним кашлем, високою температурою. Іноді така інфекція симулює запалення легень або гостру інфлюенцу. В особливих випадках вона дуже важка, гарячка триває тижнями, витворюються хронічний бронхіт, болі в грудях, втрата ваги, брак апетиту, анемія та загальна кволість. Трапляється це найчастіше у людей, які мають обнижену відпорність до інфекцій.

У деяких випадках грибок гістоплязмози не затримується у легенях, а прориваєтся в кров і оселюється у різних органах, особливо в печінці та селезінці. Це частіше буває у дітей, і картина хвороби тоді дуже бурхлива та небезпечна, а смертність доходить до 80%, якщо нема негайної допомоги і дуже інтенсивного лікування.

Хронічний перебіг цієї хвороби може початися з хвилиною „вилікування" гострого стану, або може й не мати гострих виявів. У таких випадках грибкові пори попадають в легені, де оборонний механізм людини негайно огортає їх спеціяльними оболонками, припиняючи доступ повітря. Внаслідок цього грибки ростуть і розмножуються дуже кволо, або, будучи „замурованими" в легенях, довгими роками не розростаються. Все ж при сприятливих умовинах, коли імунологічний рівень людини спадає, як, наприклад, при гострих застудах, виснаженні, анемії, запаленні легень, куренні тютюну і т.д., — інфекція гістоплязмози прориваєтся і тоді починається довгий процес.

При прогресивній хронічній гістоплязмозі в легенях помалу розвиваються окремі ядра інфекції, які врешті роз'їдають частину легень, витворюючи порожні місця-каверни. Найчастіше трапляється це після 50-го року життя. В той самий час появляються й інші симптоми подібні до туберкульози: невисока гарячка вечорами, кашель, виділювання харкотин з кашлем, рецидиви гостріших припадків, які нагадують застуду або інфлюенцу, загальний упадок сил. Рентґен виказує „плями", каверни та інші затемнення, як і при туберкульозі. Такий стан може тривати роками, при чому хворого часто клясифікується, як туберкульозного. Варто згадати, що коли ще у першій стадії хвороби людина повністю видужує, вона гарантована від нової інфекції гістоплязмози на ціле життя.

Недугу гістоплязмози можна розпізнавати кількома методами: пробою на шкірі, аналізою крови або біопсією — мікроскопічним оглядом вирізаного кусника ураженої грибком тканини. Часами грибок можна виявити в харкотині.

Засобу, що повністю забезпечував би успіх боротьби з цим грибком, нема. Незалежно від наявности великої кількости антибіотиків, зокрема п р о т и грибкових, є лише один лік, який вбиває цей грибок. Це — амфотеріцен Б, який виліковує 80% хворих, але його вживається лише в особливо важких випадках, бо він дає ряд побічних реакцій, включно з ушкодженням нирок. Отже, лікування відбувається способом посиленого загального догляду, зміцнення організму, дієтою високою на білки та вітаміни і т. д. Вакцини проти гістоплязмози ще нема, але тепер уже шукають можливостей її виробу.

На щастя, хоч ця інфекція поважна, поширена й небезпечна, людський організм у 80-90% сам її поборює, очевидно, при умові, коли загальний стан здоров'я людини добрий.

Одним із засобів активного лікування є хірургічне видалення хворої частини легень, як це часто робиться і при туберкульозі.

Основним питанням при цій інфекції залишається профіляктика. Установи Охорони Публічного Здоров'я забороняють, наприклад, очищати парки і вулиці або розбирати доми без попереднього оббризкування їх відповідними хемікаліями, якщо такі об'єкти занечищені відпадками птиць. Працюючи на заражених грибками місцях, треба вживати масок.

Особливо уважно треба ставитися до справи охорони дітей: відкриті місця, де вони граються або вправляються, мають утримуватися в чистоті, особливо, коли поблизу є птахи. Звичайного оббризкування землі водою не вистачає. Також люди, які тримають голубів і домашню птицю по сільських районах, мусять пильнувати, щоб їх приміщення були чистими, закопуючи глибоко в землю або спалюючи покидьки птиць, але аж ніяк не вживаючи їх як погній.

Усякого роду застуду, гострий або хронічний кашель, підвищення температури, яке супроводиться кашлем, харкотину з легень, яка може викликати підозру щодо інфекції гістоплязмозою — треба негайно перевіряти у лікаря. Пригадуємо, що кожного року 500 тисяч людей в Америці заражується цим грибком, і у 2% хворих недуга переходить в поважний стан.

Василь Волицький

ДЕЩО ПРО РОГАТИН І ПРО РОГАТИНСЬКУ ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ

(13)

З учительського збору 1938 р. відійшов математик Стефанович. На його місце прийшли проф. Вацик-Волошинович і проф. Букеда зі Золочева, а крім них — проф. Володимир Грицай. До Тернополя відійшов дир. Омелян Бачинський; на його місце прийшов проф. Михайло Кужиль, а в серпні 1939 р. замінив його проф. Василь Ратич.

У політичному житті Галичини це був час, коли Польщею правив „Безпартійний Бльок" полковників маршала Пілсудського — уряд „твердої руки", що до українців ставився ворожо, але від Української Парляментарної Репрезентації вимагав „вспулпраци з ржондем". Ділом того „ржонду" була славетна пацифікація 1930 р. і карний табір у Березі Картузькій з полк. Костеком Бернацьким.

У Рогатині справу „вспулпраци" намагався наладнати директор польської гімназії Адамський. Практично його намагання зводилися до того, що польоніст нашої гімназії був зобов'язаний врядигоди приходити на лекції польської літератури проф. д-ра Браєра у польській гімназії.

Обов'язок „вспулпраци", між іншим, енерґійно наголошував також візитатор Шевіде (ополячений чех), що напровесні 1932 р. протягом тижня переводив візитацію гімназії і за приклад „вспулпраци" ставив львівського єпископа Атаназія Шептицького, що, мовляв, 1683 року в рядах лицарів Яна Собєського хоробро бився з турками під Віднем. В цьому випадку наш візитатор поплутав ім'я єп. Атаназа Шептицького з ім'ям єп. Йосифа Шумлянського, дійсного учасника Віденської баталії.

Трапилося, що під час тієї візитації, на годині польської мови в VI клясі, учень Володимир Федик з такою експресією прочитав вірш Яна Кохановського „Женці", що візитатор, захоплений барвним у читанні відтворенням картини жнив і настроїв женців, визнав Федика мистцем читаного слова. У висліді наша гімназія мусіла „позичити" Федика польській гімназії, яка в пізню осінь 1932 р., у 25-річчя смерти Станислава Виспянського, відомого польського поета, драматурга і маляра, влаштувала свято для вшанування його пам'яті. Дир. Адамський просив, щоб Федик на тому святі польської гімназії рецитував „Рапсодію на похорон Казимира Великого", що написав її Виспянський у Кракові 1900 р. на похоронні обряди зложення до королівського гробівця припадком відкопаних останків Казимира Великого.

Федикові силою признаного мистецтва і учнівської чемности супроти тодішнього нового свого вчителя, д-ра Браєра, довелося одинокому прийняти участь в тому святі і скласти данину вимушуваній „вспулпраці".

Іншу політику у відношенні до української гімназії застосував наслідник дир. Адамського — проф. Даєвський, що докладав усіх зусиль, щоб наша гімназія самозліквідувалась.

1934 р. в усіх гімназіях Польщі була переведена реформа, на основі якої 1-ша і 2-га гімназійні кляси включено до 5-ої і 6-ої кляс вселюдних шкіл. Замість 7-ої і 8-ої кляс у майбутньому мали бути організовані 2-клясні ліцеї. Таким чином у гімназіях залишалися тільки 4-ті кляси. 1934 р. кандидати до І-ої гімназійної кляси складали вже вступні іспити, закінчивши 6-ту клясу вселюдної школи. Четверта гімназійна кляса закінчувалася т. зв. „малою матурою", що управнювала маломатурантів продовжувати науку в ліцеях, які завершувалися „великою матурою".

У червні 1938 р. Львівська Шкільна Кураторія доручила дир. Даєвському перевести оцю „малу матуру" в нашій гімназії. Це був навчальний рік 1937-1938, і тоді в 4-ій клясі було 44 учні. Дир. Даєвський признав їх здібними складати матуру, але . . . в польській гімназії і, за винятком проф. Ю. Каменецького та катехита о. Т. Кудрика, їх опитували вчителі згаданої гімназії. У висліді на 44 кандидатів „матуру" признали тільки трьом!

Було ясне, що справа не в незадовільній підготові, а в наявній сикатурі сліпого „кресового" шовінізму, персоніфікованого особою дир. Даєвського.

Відгомоном цієї високої „педагогії" була інтерпеляція посла д-ра Ст. Кузика у Варшавському сеймі і скарга батьків до міністра освіти. В наступному, 1938-1939 р. в цих самих умовинах з 42 матурантів склали в польській гімназії „малу матуру" 12 (28%), і щойно тоді відкрилися можливості зорганізувати після вакацій 1-шу ліцеальну клясу.

Одначе, у вересні того ж року прийшло старшобратське „визволення", що припинило працю гімназії, а ліцеєві так і не довелося її розпочати.

В цих умовинах пройшовши бурі першої світової і українсько-польської воєн та польської окупації, гімназія закінчила 30 років свого існування.

В приміщеннях гімназії була зорганізована „десятирічка". Її директором затверджено проф. Василя Ратича, а його заступником дир. РШ Водоноса. Учительський склад доповнили прислані партійці: Стадник (україніст), що замінив в уряді директора -заступника Водоноса, Леонченко — „завпед", Устименко — історик і фізкультурник Н. Н., що водночас був спецом воєнної підготови.

(Далі буде)

Союзова Піттсбуржчина плянує й стає до вакаційної праці

Піттсбург. — Впродовж минулого кінця тижня Піттсбуржчину відвідали представники Українського Народного Союзу, а саме його головний секретар д-р Ярослав Падох та новий обласний організатор Піттсбуржчини Адольф Словік. Відбувши нараду з проводом Окружного Комітету, вони об'їхали важливіші й більші осередки союзової організації, в яких відбули наради з рядами місцевих Відділів. Темою розмов і нарад було скріплення союзової, а зокрема організаційної, праці в цім важливім для УНСоюзу ювілейнім і передконвенцнім році, а не менш важливою метою відвідин було познайомлення Відділів з новим обл. організатором та започаткування постійної і успішної співпраці Відділів із ним.

Піттсбурзька союзова Округа обнімає 21 Відділ, розміщених у 18 місцевостях зі загальним числом членів понад чотири тисячі. Головними її центрами є Піттсбурґ, де секретарює голова Окружного Комітету Карло Сачко та його заступник інж. Михайло Комічак; Ембридж, де секретарем одного з двох місцевих Відділів є головний радний Андрій Джула, Форд Ситі, де секретарює один з найуспішніших відділових організаторів УНСоюзу Михайло Турко та Аликвиппа, де секретарем є не менше досвідчений і активний Волтер Рефт. Більшим осідком союзового членства є Карнеґі, Монессен, Деррі, Ню Кінсіґтон, Меккіс Ракс і інші.

Спершу відбулася нарада з проводом Окружної Управи в Піттсбурґу та з представниками місцевих і сусідніх Відділів, зокрема з Карнеґі. Головний секретар представив учасникам нарад А. Словіка, нового обласного організатора, якого дружина є секретаркою Відділу УНСоюзу в Мек Аду та донькою колишнього головного предсідника та голови Контрольної Комісії, сл. п. Дмитра Капітули. Новий організатор, як фахівець у ділянці асекурації, має за завдання опікуватися округою Піттсбурґу, яку разом з трьома іншими, а саме округою твердого вугілля, із округами з осідком у Вілкіс Беррі і в Скрентоні, він буде часто відвідувати та допомагати секретарям та іншим урядовцям у всіх їх потребах ,а зокрема в організуванні членів і в вишколі добрих організаторів із фаховим підходом до асекураційного діла.

Після наради в Піттсбурґу висланці УНСоюзу відвідали громади і Відділи в Ембридж, Аликвиппа, Форд Сити та Монессен. В Ембриджі, нарада відбулася в домі 161 Відділу, секретарем якого є головний радний А. Джула. В нараді взяли участь урядовці того і 276-го Відділів. Модерно й зі знанням перебудована домівка Відділу, була виповнена по береги членами УНСоюзу та їх родинами, з якими делегати УНСоюзу мали нагоду говорити про вагу УНСоюзу та його великого ювілею. Незвичайно просторі та наскрізь модерні приміщення має 120 Відділ в Алеквиппі, де секретарює й заряджує домом, рестораном і барою активний секретар того Відділу Волтер Рефт. В часі відвідин в одній з просторих заль відбувався баль, а й інші залі були виповнені місцевими громадянами. Дуже гарною й просторою домівкою розпоряджає також Від. ч. 63 в Форд Ситі, секретарем і душею, якого є добрий і заслужений організатор членів Михайло Турко. Для організування членів він використав навіть короткі відвідини союзових урядовців, приєднавши в часі наради з ними двох нових членів. Нарада у Форд Ситі відбулася в приявності всіх відділових урядовців і значного числа членів. Проводив нею Мирослав Луківський, місцевий бизнесмен і бувший голова Відділу. Приявні з інтересом вислухали доповідей гостей і приобіцяли допомогти секретареві здобути в цім році рекордове число нових членів, бодай стільки, скільки виносить число їх Відділу.

Відвідини в Монессен відбулися в просторій і напричуд гарно вдержаній залі православної церкви, під проводом її пароха о. Михайла Федоровича та голови Відділу п. Янківського й секретаря п. Куця. Нарада торкалася з організування до УНСоюзу всіх місцевих українців, а передовсім багато мішаних подруж й потонулих в московській церкві і громаді українців, які від літ не мають зв'язку зі своєю національною громадою. Обласний організатор з'ясовував приявним на нарадах модерний підхід до життьового забезпечення й обіцяв їм допомогу в їх праці над поширенням Союзового членства. Можна сподіватися, що безпосередний контакт, з Відділами та їх урядами, а то і зі ширшим громадянством принесе оживлення місцевої праці, а з ним і збільшення УНСоюзу численними, новими членами.

Свято Матері в Акрон, Огайо

Місцевий Осередок СУМА ім. короля Данила, що його тепер очолює Стефан Москалюк, гідно відсвяткував День Матері, попереджений кількома діловими нарадамими.

Неділя 25-го травня була пам'ятним днем. О год. 3-ій по полудні зібралися у церковній залі багато парохіян, гостей і молоді та засіли до столів, щоби спожити смачний обід, приготований кухарем Миколою Дросиком. Послуговували і подавали до столів цього разу наші тати, разом із старшими доньками. Після обіду почалася мистецька програма Дня Матері.

Приявних привітав щирими словами голова Осередку СУМА С. Москалюк і попросив Володимира Галамая проводити праграмою свята. Насамперед промовив до присутніх матерів і учасників їх дня, Всч. о. Тарас Дурбак, місцевий душпастир, який висловив Управі Осередку признання за те, що кожного року пам'ятає день наших матерей та їх вшановує. Про особливе завдання матерів, зокрема про деякі історичні постатті, згадала у гарно опрацьованому рефераті п-на Оряна Микитин. Коротке слово про маму виголосила англійською мовою п-на Люба Галамай. Опісля гурток шкільних дітей під проводом учительки Антонії Дурбак відспівав дві пісні: „Це радісний час" та „У лісі, на полянці". Слідували декламації. Збірну декламацію „Тобі, о Мамо"... виголосили шкільні діти: М. Дурбак, С. Бибик і А. Порховська. Поодинокі декламації мали ще діти із суботньої парохіяльної школи українознавства: Г. Порховська („Подарунок мамі"), Д. Москалюк („Хто її найкраще любить?") — по-англійськи, і О. Голубка („Три матусі").

Під час перерви двоє юних сумівців, О. Голубка й И. Коваль, вручили китицю червоних рож пані учительці А. Дурбак, яка за свою довголітню жертвенну працю над дітворою була вибрана Управою Осередку СУМА Матір'ю Дня.

У другій частині Свята Матері місцева оркестра під проводом Петра Мака відіграла „Засяло сонце золоте" І. Недільського, та „Думку і коломийку", укладу П. Мака. Виконання було дуже вдатне й всім подобалося. Гарно виступав гурток місцевих танцюристів: вони під проводом п-ни Люби Галамай вивели кілька наших національних танків. Присутні нагородили їх виступ рясними оплесками. Наші молоді танцюристи продовжують культурне діло своїх попередників та дають надію, що праця над ними принесе належний успіх. На кінець Стефан Москалюк подякував усім присутнім і тим, що своєю працею і виступами причинилися до справді успішного Дня Матері. Після того ще до пізнього вечора молодь і старші забавлялися.

Ф. Т.

Швидко розпічнеться будова нової церкви св. Юра в Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботньому числі нашого часопису були поміщені інформації про перше засідання Громадського Будівельного Комітету будови церкви св. Юра в Ню Йорку, який з Отцями Василіянами, які адмініструють церквою, обдумав справу недалекої вже будови церкви та збірки на цю ціль. В нараді брали активну участь, крім поданих у цій вістці, отця ігумена Юліяна Катрія та о. д-ра Володимира Ковалика, також адміністратор церкви св. Юра, о. Йосафат Кузьмяк. Ця спільна нарада винесла ряд важливих ухвал, а зокрема вирішила перевести ударну кампанію збірки фондів впродовж шести тижнів, від половини жовтня до кінця листопада ц. р., і зібравши півтора мільйона доларів, приступити негайно до будови церкви. Постійне збільшування коштів будови дораджує найбільший поспіх у заключенні контракту будови та сплати її коштів.

СПРОСТУВАННЯ

Щоденник „Свобода" з 20 червня 1969 р. подав на першій сторінці невірну інформацію під заголовком: „Д-р Фіголь уступив, інж. Довгаль новим головою ВО УНРади". Спростовую:

Неправдою є, що на засіданні Президії УНРади в Мюнхені 14 і 15 червня ц.р. „схвалено недовір'я до політики голови Виконавчого Органу д-ра Атанаса Фіголя, і він в результаті подався до димісії". Правдою є, що йому схвалено „недовір'я за бездіяльність на становищі голови ВО". Перше внесення інж. Лучишина (УСП) звучало: „за бездіяльність і за шкідливі акції для ДЦ". Другу частину речення про „шкідливі акції для ДЦ" внескодавець пізніше вже не повторив.

Повище спростування стосується до тексту внесення про недовір'я, як воно було зформульоване й прийняте на Президії. Мотивація „бездіяльности" видалася редакторам повідомлень до преси незручною. Тому висунено якісь політичні розходження. Тим часом ішлося про усунення невигідної особи на становищі голови ВО. Мотивація для висловлення недовір'я не відігравала при тому жадної ролі. Вся розгра була при змонтованій „більшості" згори дбайливо приготована.

Неправдою є, що „проти недовір'я і димісії д-ра Фіголя голосували тільки представник ОУНз д-р Богдан Кордюк та представник УНДО ред. Михайло Добрянський". Правдою є, що обидва названі представники фракцій ОУНз і УНДО не брали участи в голосуванні, бо на початку засідання ствердили незаконність поступування Президії. Таке становище зразу підтримали голова фракції УРДП інж. Федір С. Гаєнко і голова ВО д-р Атанас Фіголь.

Також „Бюлетень Українського Інформаційного Бюра" ч. 3/221, датований 19 червня 1969 р., подав недокладні й неправдиві відомості про засідання Президії УНРади 14 і 15 червня ц.р.

АТАНАС ФІҐОЛЬ

Український День у Вунсакет

У неділю 25 травня у Вунсакет відбувся дуже гарно Український День, якого організатором і душею був наш невтомний парох, отець протоєрей Віталій Коваленко. Відкриваючи програму, він пояснив значення Українського Дня та вшанував Головного Отамана Симона Петлюру, бо тоді був день його трагічної смерти, всіх лицарів, яких знищив північний ворог, а також 7 мільйонів мучеників, яких той же ворог замучив голодом.

Концерт розпочали наші наймолодші діти секстетом: Дана Тепер, Пемеля Чигарин, Наталка Михайлюк, Іванка Мішанець і „браві козаки" Глен Тепер і Ф. Чубай. Дівчатка проспівали: „А я люблю Петруся" та „А червоний бурячок, а зелена гичка", Глен Тепер танцював „Повзунка", а Фреді Чубай приграває йому на трубі. Діти були в українських строях. Після виступів квартет старших дівчат і вони проспівав: „Ой на горі на горі". „Місяць на небі" Тече річка". Всі точки люди нагороджували оплесками і старших, і молодших дітей підготувала до виступу паніматка Віра Коваленко. Головну промову виголосив голова Українського Робітничого Союу Антон Батюк. Слово його було миле, говорив для добра громади, для добра українського імени і виволення українсського народу від безбожного комуністичного поневолення. Гучні оплески були виявом вдячности зібраних промовцеві.

Другу частину концерту виконали артисти Галина і Дмитро Марини. Ці милі співаки з гарними голосами насолоджували вуха і серця людей піснями легкого жанру, в супроводі оркестри Володимира Стрика. Вони заслужену подяку і оплески від усієї залі. Після того о. парох подякував учасникам програми, жінкам за пожертви та смачні страви, всім, що трудились при касах, та всім тим, що спричинились до успіху Українського Дня, побажавши приємної забави та смачного. Під звуки музики всі гарно бавились. Слушно сказала довголітня секретарка місцевого відділу УНСоюзу Наталія Комфоник, яка продала найбільше квитків, що коли б не о. Коваленко, то Українського Дня не було б — і це вона сказала правду. Український День був дуже гарно організований і гарно проведений і всім, хто до цього спричинився, треба красно подякувати.

Гість

Ізраїльський прем'єр Ґолда Меір погрожує арабам відплатними діями

Єрусалим. — Ізральський прем'єр Ґолда Меір виголосила в минулий понеділок 30 червня промову у парляменті (кнессеті), в якій знову перестерегла арабських сусідів проти постійного порушування перемир'я терористично-саботажними актами та рейдами реґулярного війська. Вона покликалася на знищення ізраїльськими вояками великої греблі на території Йордану та на глибокий рейд ізраїльських вояків над Ніл в Єгипті, де вони перерізали електричні проводи між Асванською греблею і Каїро за 135 миль на захід від Суезького каналу. — як на доказ, що Ізраїль має потенціяльну силу перенести воєнні дії на територію сусідніх арабських держав. Ґолда Меір заявила, що ізраїльці не будуть перешкоджати ремонтним роботам тієї йорданської греблі, під умовою, що Йорданія врешті припинить зачіпні дії, ведені з її території. Єгипетські власті заперечили, наче б ізраїльський рейд пошкодив проводи між Асваном і Каїро та заявили, що їм взагалі нічого не відомо про такий ізраїльський рейд в горішньому бігу Нілу.

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лика кількість державних секретаріятів, що у Франції є нижчими супроти міністерств інстанціями. В окрему ділянку виділено наукові досліди та розвиток промисловости. Лежить це на лінії далекого погляду в майбутнє, відчуття доби, що його мав де Ґолль. Протягом останніх 30 років Франція з країни сільськогосподарської стає країною високоіндустріялізованою. Це ставить і ставитиме щораз нові проблеми, які вимагають окремої уваги. Була потреба перегрупувати безліч інституцій, що намагались відповісти потребам доби й майбутнього.

Характерне також те, що скасовано міністерство інформації, а радіо й телевізія, що є у Франції державними, перейшли під контролю міністерства культури. Хоч є окремий державний секретар, який буде портпаролем уряду в цих інституціях, все ж маємо тут зовнішній вияв бажання зробити враження, що масова інформація не є засобом лише урядової пропаґанди.

Залишається вгадати, наскільки ґоллізм існуватиме без де Ґолля? Беручи до уваги постать Помпіду й склад уряду, можна сказати, що ґоллізм таки існуватиме. Ніхто не змінюватиме державної системи, що є суттю ґоллізму. В політиці будуть лише необхідні відхилення. І то не проходитимуть вони легко. Тінь Генерала ще довго лежатиме на Франції і його наслідниках.

Т. Дж.

Дітройт, 1-го липня 1969

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Ціле дотеперішнє видавництво книжок бл. п. д-р Софії Парфанович перебрала її сестра Юлія Цепла.

Нові замовлення книжок, як рівнож заборгованість за одержану книжку ще від бл. п. д-р Софії Парфанович прошу пересилати на адресу:

MRS. JULIA CIEPLY

7502 Stockton · Detroit, Michigan 48234

Українська Православна Катедра
СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку

в неділю, 27-го липня 1969 року в „Українському Селі" в Бавнд Брук

— влаштовує —

ХРАМОВЕ СВЯТО

СВЯТО РІВНОАПОСТОЛЬСЬКОГО

ВЕЛ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА

з такою програмою:

1. В суботу, 26 липня 1969 р. о 6-ій год. веч. **Святочна Вечірня** в Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.
2. В неділю, 27 липня о год. 10:30 рано в Свято-Володимирській Каплиці в „Українському Селі" в Бавнд Бруку, буде відправлена

Соборна Літургія

Перед Літургією урочисте посвячення Іконостасу довголітньої художньої роботи повікнезабутнього Протопресвітера о. Івана Савчука, а подарованого нам Його Пані-Маткою Савчук.

3. По Службі Божій **Вдячний Молебень і Освячення Води** коло ставка. Під час усіх Відправ співатиме Катедральний Хор Проф. Завітневича.
4. По Церковних Відправах — **Храмовий Обід та Концерт Української Пісні** у виконанні того ж Хору, Товариська Забава при добірній Оркестрі.

На це наше Свято запрошують наше Громадянство

Настоятель та Рада Тростів

Повідомляємо друзів, приятелів і знайомих, що з волі Всевишнього по короткій і тяжкій недузі відійшов у вічність дня 6-го липня ц.р.

проф. ПАВЛО САВЧУК

нар. 11 червня 1903 р. в Городенці на Західній Україні, учасник визвольних змагань, поет і журналіст, член НТШ.

ПАНАХИДА буде відправлена 7-го липня о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Ґренд стріт в Джерзі Ситі.

ПОХОРОН 8-го липня з української католицької церкви св. Петра і Павла, 37 Бентлі евеню в Джерзі Ситі на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Прибиті горем:

Дружина — СОФІЯ,
син — КОНСТАНТИН,
невістка — МАРТА,
внук — АДРІЯН
і ВОЛОДОМИР та МИРОСЛАВА САВЧАКИ

ГОЛОВНА УПРАВА
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

з сумом повідомляє своїх членів про те, що член Організаційного Суду ГУ ООЧСУ, поет і журналіст

проф. ПАВЛО САВЧУК

6-го липня ц.р., по короткій недузі відійшов у вічність.

ПАНАХИДА буде відправлена 7-го липня о год. 7 вечора в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Ґренд стріт в Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОН 8-го липня з української католицької церкви св. Петра і Павла, 37 Бентлі евеню в Джерзі Ситі на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних і Знайомих, що дня 2-го червня 1969 р. в Калуші, відійшов у Вічність у 65-му році життя

бл. п. мґр. фарм. БОГДАН СУБТЕЛЬНИЙ

довголітній засланець і в'язень большевицьких тюрем.

ПОХОРОН відбувся в дні 4-го червня 1969 р. у Львові.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

ЗИНОВІЯ
НАДІЯ — сестри
МИРОСЛАВ — брат з Родинами

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Невіджалуваного МУЖА

бл. п. мґр. фарм. ОСИПА ГОРОДИСЬКОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в Церкві св. Володимира й Ольги в Чікаґо, Ілл.
2250 Вест Кортез Ст.

в понеділок, 14-го липня 1969 р. о год. 8-ій рано

Прошу наших Друзів помолитися в цей день за Душу Покійного.

Дружина — МИХАЙЛИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. МИХАЙЛА ОСТАПЧУКА-КЛЕНА

буде відправлена

ПАНАХИДА

13-го липня 1969 року

після Служби Божої в Парафії
СВВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ
в СТ. ПОУЛ, Мінн.

на яку Приятелів і Знайомих запрошує дружина ОЛЬГА з синами: ЄВГЕНОМ і МАРКОМ та брат ПЕТРО з Родиною

П. С. Після Панахиди просимо усіх залишитись на Поминальну Тризну у парафіяльній залі.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. отця МИХАЙЛА КУЛИНИЧА
Новаки Станиці Ню Йорку
складають 55.00 долярів
на Пластовий Дім.

Замість квітів на могилу Почесного Президента УМІ
сл. п. д-ра ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА
Український Музичний Інститут — Відділ в Ню Йорку
перевів збірку на видання Кодексу Українських Мелодій,
яка дала в сумі 118.00 долярів.

Вашингтон у поклоні Матері

Цьогорічне Свято Матері, пов'язане з Дитячими Вишиваними Вечерницями, яке дня 11-го травня ц. р. улаштував 78 Відділ СУА у Вашингтоні, з допомогою школи українознавства і місцевої пластової станиці, було незвичайно вдалою імпрезою.

Гарно промовляв голова Відділу п.-на Тереса Царик, у якій вона славила благословенний, жертвенний труд Матері - Українки, виховниці поколінь.

Справжньою атракцією свята були зворушливі виступи нашої дитячої світлички, яку з любов'ю веде п-ні Анна Гаврилюк. Діти виступили із збірною молитвою, потім співали пісню: „Як мама працює", ілюструючи її зміст ритмічними рухами, і врешті, вони відіграли п'єску „Мамин день", яку, на основі казки Іванни Савицької, інсценізувала Гаврилюк і яку вона, при допомозі Ірени Ставничої, підготовила. Декорації до п'єски малювала талановита молода малярка Дарія Кульчицька.

Малим тлом, гарним доповненням свята були: виступ Андріяни Лудької, учениці 6 кляси школи українознавства, яка відспівала Гнатишина „Моя мама", при фортепіяновім супроводі проф. Німців; збірна деклямація: „Наш скарб" у виконанні учнів першої кляси школи українознавства; гагілки, виведені юначками та новачками з пластової станиці в Вашингтоні, і нарешті виступ танцювальної групи пані Швек, з якої Марійка Криворук виконала „козачка" а Леся Годівська — балетну композицію „Гонить вітер".

На закінчення першої частини свята діти із світлички передали матерям китиці квітів, а, згідно з заведеним у наших Відділах звичаєм, Управа Відділу, відзначила переданням китиці квітів найстаршу з серед членок матір п-ні М. Ставничу і наймолодшу матір п-ні Оксану Лев.

Друга частина свята, Дитячі Вишивані Вечерниці — це були гри й забави, в яких взяли участь усі діти, здебільша в народніх одягах різно стилізованих. Забаву переводили з дітьми Марта Андрюк і Марія Сербин, при звуках фортепіянової музики, у виконанні Ляриси Дячок.

Закінчили забаву смачною перекускою, яку для дітей приготовили пані з господарської референтури Від. СУА.

Так завдяки спільному зусиллю пань: Андрюк М. Витковицької, Е. Гаврилюк, А. Ґелети Б., Дур З., Кормелюк М., Лев О., Оришкевич А., Сербин М., Статкевич І., Царик Т., Аримович Р., Яросевич Л., і виконавців програми зорганізовано культурну й виховну імпрезу, а передусім нагоду для формуючого пережиття для багатьох українських дітей.

Софія Кушнір
пресова референтка

У Києві збудують Центральну Бібліотеку АН УССР

Київ. — Тепер Центральна Бібліотека Академії Наук УССР приміщується в старих невідповідних будівлях на вул. Володимирській, де, як інформувала „Культура і Життя" з 26-го червня, „тісно книжкам". Фонд Бібліотеки нараховує нині понад 8 мільйонів видань 70-ма мовами, „приблизно 12 млн. номерів газет і рідкісні стародруки". За бульваром Лесі Українки, де будується 16-поверховий „Будинок республіканських міністерств", недалеко від Дніпра на Печерській Площі вже цього року розпочнеться будівництво двобльокового нового приміщення для Бібліотеки АН УССР. Головний дім буде висотою в 118 метрів. Будову запроєктували такі „українські архітектори: В. Єжов, В. Лиховодов, О. Кошелєва, О. Заваров, О. Жуков, О. Цигайда". Нові приміщення розраховані на 15 мільйонів книг. Коли будова буде закінчена, газета не подає, змальовуючи будову так, ніби вже закінчена: „Бібліотечний комплекс складається з двох об'ємів — вертикального та горизонтального. У вертикальному, висота якого 118 метрів, у 40 ярусах розміститься основне книгосховище. З читальними залями воно буде зв'язане системою швидкісних ліфтів, транспортерів та спеціяльних підйомників. На даху висотної частини майданчик для відпочинку. Звідси відкривається чудовий вид на Дніпро і Київ. Горизонтальний об'єм матиме три поверхи. На кожному з них — багато служб. Поруч з вестибюлем — абонемент, відкритий фонд, пункт запису читачів, дирекція. У спеціяльному залі — виставки нових надходжень, а також літератури до пам'ятних дат. Потім потрапляємо до службового, топографічного та генерального каталогів. Оскільки на цьому поверсі розміщене сховище нот, то по сусідству з ним — залі відтворення музичних записів. Перехід на другий поверх здійснюємо по широкому пандусу. Тут починається система залів, розрахованих на читачів за різними спеціяльностями. Центральними тут є зали громадсько-політичних, технічних і фізико-математичних наук, спеціяльної літератури, естампів і образотворчої продукції. Для проведення читацьких конференцій, диспутів, зустрічей з письменниками, поетами, драматургами відведено дві залі — актову на 800 і малу на 100 місць. Третій поверх відведено читачам, що цікавляться біологією й геодезією, медициною й сільськогосподарськими науками. Тут же — відділ картографії". На малюнку проєкту будови видно площу цілковито без дерев.

Пропам'ятні марки з нагоди 50-річчя Акту Соборности

Український Архів-Музей в Денвері, Колорадо, видав старанням свого основоположника і незмінного голови, сот. Армії УНР Петра Олексієнка, для відзначення і звеличення 50-річчя проголошення Акту Соборности 22 січня 1919 р. пропам'ятні марки в трьох випусках. перший з них зображує реґіональні герби Українських Земель, Наддніпрянщини і Наддністрянщини, обабіч державного гербу України — Тризуба і символізує відзначуваний ювілей Акту Злуки; другий присвячений пам'яті українських Жінок-Героїнь, які рам'я-в-рам'я зі своїми чоловіками і синами зі зброєю в руках боролись і гинули за волю Соборної України, третій представляє Запорозьких козаків, які лаштують на становищі гармату в боротьбі проти ворога України. Проєкти цих марок, що відзначуються мистецькою красою і глибокою символікою, виготовив маляр-мистець Іван Яців з Віндзору, Онт., Канада. Музей - Архів у Денвері займається збиранням і зберіганням історичних пам'яток з визвольної боротьби України. Видання ним пропам'ятної марки — це новий успіх його діяльности, який має чимале пропаґандивне і виховне значення. Справа заслуговує на признання і підтримку всього свідомого громадянства, передусім б. вояків, які боролися за здійснення Ідеї 22 січня 1919 р. Особливе признання належиться невтомному голові Архіву-Музею, п. сот. Петрові Олексієнкові (І. К.)

Образотворча виставка в Клівленді

Український Музей - Архів в Клівленді влаштував виставку образів Людмили Морозової і одну фірмував — молодих мистців „Васаг". У квітня - травні відбулася виставка на дещо більшу скалю, з участю жіночого Т-ва Український Золотий Хрест. У ній взяли участь мистці із ЗСА і Канади. крім того, показано твори з приватних збірок сучасних мистців з України, Швеції й Полудневої Америки. На цій виставці були репрезентовані олійні твори, акварелі і графіка: Миколи Анастазієвського — 10 ол. образів, Северина Борачка — 2 мозаїки, Надії Сомко — 12 олій, Катерини Кричевської-Росандич — 17 акварелів, краєвиди Осипа Майданюка — 11 олій, Емілії Завільської — 12 олій, Неонілі Раковської — 3 олії, О. Крюкова — 1 олія, Юліяна Волянюка — 6 олій, Олександра Канюки — 17 графік і 3 акварелі та Олеся Верхівського — 2 олії. З України були твори: 7 олій і 4 акварелі сл. п. Олени Кульчицької, 5 олій сл. п. Антона Монастирського, Володимира Патика — 4 олії і Хруповича — 4 олії. Всіх творів 118, відвідувачів було 296 осіб. Частину образів продано.

Відрадним явищем була жертвенність наших українських мистців для Українського Музею в Клівленді: маляр Микола Анастазієвський подарував великий олійний образ „Початок і кінець", ціною в 200 дол., маляр Северин Борачок подарував мозаїку „На прогулянці" вартости 300 дол. Крім того, обіцяли подарувати свої праці: Надія Сомко і Катерина Кричевська - Росанич. Емілія Завільська вже раніш щедро обдарувала музей кількома своїми творами. Управа Музею - Архіву в Клівленді щиро дякує всім артистам - мистцям, які потрудилися прислати свої цінні твори на виставку, а особлива подяка тим, які подарували свої гарні твори. Організація виставки була під проводом керівнички Етнографічного Відділу Музею пані Е. Завільської.

Жіноче Товариство Український Золотий Хрест під проводом п-і Володимири Кавки зорганізувало буфет з перекускою та багато причинилось до успіху виставки.

Управа Музею в Клівленді

Життя, праця і жертва п. Якова Удича

Яків Удич прийшов на світ 15 жовтня 1886 р. у селі Михновці, повіт Турка на Бойківщині, син Василя і Катерини Мільковичів. Ходив три місяці до сільської школи, яку зачинили. Потім у селі священик Ілія Присташ зі старшими громадянами заснував Читальню, і тоді Яків-пастух вчився сам від старших читати і писати. У 1908 р. покликали Якова до війська на три роки. Військову службу відбував у Перемишлі. При війську він чув багато про Америку. Коли вийшов зі служби, оженився з Катериною Лущишин із села Михновиць, а в 1913 році прибув да Ню Йорку. Поселився у Мекізакі, Па. і працював на фабриці, де виробляли тягарові залізничні вагони. В 1914 році приїхав до Ембрич, Па. а звідти до копальні вугля в Соммерсеті, відтак до Шарону в 1916 році. Там прилучився до народної праці та поміг підготовити підприємство, якого дохід пішов до Федерації Українців Америки для потерпілих братів на Рідних Землях у першій світовій війні. У 1920 році Я. Удич похав до міста Лоґан, працював у копальні вугля, через два роки приїхав назад до Ню Йорку, де одержав працю у фабриці.

У 1929 році Яків Удич вступає до Організації ОДВУ, прилучився до народної праці і аж до 1949 р. був активним членом, був парохіянином церкви св. Юрія в Ню Йорку. Працював столярем, та ходив вечорами до „рисівничої" школи, став „форманом" на праці, де був затруднений до 1957 р.. До Фініксу приїхав 1960 року, щоб доживати віку в гарнім кліматі. Тут при формуванні Української Католицької Громади брав живу участь, також як член УНС брав участь у праці місцевого Відділу. Яків Удич безперервно є членом та в 1967 році зложив жертву у сумі $100 для праці УККА, на Фонд Катедри Українознавства пожертвував він у 1968 р. 1.210 дол., на внутрішню позичку УНРади — 100 дол. Наукове Т-во ім. Т. Шевченка дало Грамоту Якову Удичеві та зробило його членом-прихильником НТШ за жертву в сумі 1.000 дол.

1969 року він зложив дар на будову Нової Церкви у сумі тисяча долярів в часі, Пасхальної трапези у Фініській Парохії.

Яків Удич вийшов з низин українського народу й любить його таким як наш нарід був і є, прив'язаний до рідної церкви, щирий патріот. Людина праці і обов'язку. Ощадний але жертвенний для великих потреб. Чесною працею придбав скромний масток, яким думає поділитись з потребами народу і його церкви. З глибокою вірою в Бога, він завжди поєднує віру у краще завтра свого народу.

„Діла хвалять Господа"; — каже псальмопівець.

о. Михайло Горошко.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Українська фольклорно-мистецька виставка в Ровд Айленд

Союз Українок Америки, Відділ ч. 25 в Ровд Айленд, з місцем осідку в Повтакет, закінчив у неділю 22 червня виставку українського народного мистецтва. Вона тривала від 6 червня та була спонзорована музеєм „Слейтер Мілл", який віддав до вжитку велику залю і покрив усі кошти забезпечення й популяризації. Ця перша українська виставка в Ровд Айленд дала нагоду жителям стейту, незвичайно різноманітного за національним походженням, пізнати витвори нашої народної культури такими, якими вони є, та пристосування їх до теперішніх декоративних потреб і естетичних вимог. Експонати були розміщені по групах, а до кожної з них додано відповідний образ котрогось із наших мистців. Бачили ми образи Козака, Лісовського, Гуцалюка, Божемського, Чайківського та Мотрі Головінської. Всі експонати з приватних колекцій місцевих українців. Окремий куток був присвячений полотнам з тематикою української церковної архітектури.

На основі майже тисячі відвідувачів (930 осіб), рецензій у місцевій пресі та опінії дирекції музею і відвідувачів, обізнаних і компетентних, можна ствердити, що вистава була цілком успішною. Пані з Управи Союзу Українок запросили до обладнання вистави фахівця відому у Філядельфії, в Бостоні, п-ні Мотрю Головінську з Провіденсу, Р. І. Міняючись на зміну, пані з Управи місцевого Відділу СУА служили інформаціями відвідувачам.

Вол. Д-к

Розшук

ЙОСИФА ГОЛИКА
з Сянока, Галичина, який працював у роках 1941-1944 у Мюнхені, Німеччина, пошукує сестра Стефанія. Прошу писати на адресу:
М. Городецька
207 Roosevelt Avenue
Syracuse, N.Y. 13210

Посмертні згадки

ІВАН ЗАВАДА, член УНСоюзу Відд. ч. 182 Т-ва Українська Січ в Кліфтоні, Н. Дж., помер 24 травня 1969 р. на 76 р. ж. Покійний народився в 1892 р. в Вислоці Нижнім, пов. Сянік, прибув до ЗСА в 1912 р. і став чл. УНСоюзу в 1923 р. Полишив в смутку дружину Єву, 5 синів. Степана, Івана, Гриця, Василя і Петра, доньку Єву і 7 внуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 27 травня 1969 р. на Парафіяльний Православний Цвинтар в Кліфтоні, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЮРІЙ ЗАРІЧНИЙ, член УНС Відд. ч. 167 Б-ва св. о. Николая в Толідо, Огайо, помер 19 червня 1969 р. на 58 р. ж. Покійний нар. в 1911 році в Бруклин, Н.Й. і став членом УНС в 1938 р. Полишив в смутку дружину Марту, сина Віктора, одну внучку і сестру Ксеню. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 23 червня 1969 р. на цвинтар Кальварія в Толідо, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
І. Вельґан, секр.

АННА МЕЛЬНИК, членка УНС Відд. 63 Т-ва Січ в Форд Сіті, Па., померла 9 травня 1969 р. на 83 р. ж. Покійна нар. в 1886 р. в Західній Україні, прибула до ЗСА в 1910 р. і стала членкою УНС в 1920 р. Полишила в смутку синів: Степана, Івана, дочок: Кристину, Марію, Сузан, Гелен, Юлію. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 12 травня 1969 р. на цвинтар св. Марії.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 12-го ЛИПНЯ 1969 р.

ЧИКАГО, Ілл. Збори Відділу 220 св. ап. Петра і Павла о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Проситься всіх чл. не затримувати довго дивідендових чеків та згрошевлювати їх негайно. — Управа.

НЕДІЛЯ, 13-го ЛИПНЯ, 1969:

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 відбудуться в неділю, 13 липня о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Просимо, щоб члени прибули й вибрали свої дивідендові чеки, як також, щоб старалися приєднувати нових членів. — П. Дзьоба, гол.; Т. Песко, кас.; В. Попович, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6210. Генерал завертає літак назад.

THAT BOY HAS ENOUGH GUTS TO BECOME A MEMBER OF OUR AIR FORCE!
YES, SIR!
6-27-6210
AS THE CHUTISTS LAND BELOW, GENERAL YEATS ORDERS THE PLANE TO RETURN TO MOMBUZZI AIR BASE TO BEGIN THE MASSIVE AIR-LIFT OF MEN AND SUPPLIES.

Цей хлопець має досить кебети, щоб стати членом нашого летунства!

Так, Пане генерале!

Під час коли спадуни приземлюються вдолині, генерал Їтс наказує завернути літак до летунської бази в Мамбузі, щоб розпочати масове перекидування літаками людей і припасів.